

Освіта є комплексним, системним інструментом соціалізації індивіда, орієнтованим на історично обумовлені й консенсусно прийнятні для суспільної свідомості соціальні габітуси, норми. Це соціальний інститут, феномен культури і фактор розвитку особистості. Важко переоцінити роль освіти як визначальної детермінанти розвитку мислення, пізнавальних здібностей і творчих сил, процесу передачі культурного досвіду людства у формі знань, результату засвоєння певної системи знань, умінь і навичок.

Процес соціалізації, адаптації молоді до соціальних реалій має свої особливості й відмінності від аналогічних процесів на рівні інших демографічних груп. Зокрема, на відміну від старших вікових категорій молодь не має значних труднощів, пов'язаних з особистим досвідом і стереотипами, оскільки цей досвід і стереотипи, на рівні яких він закріплений, є незначним і здебільшого некатегоричним на рівні своїх вердиктів. Тому студентська молодь має об'єктивні соціально-психологічні переваги перед старшими віковими групами, а саме: кращу адаптованість до змін, вищу соціальну мобільність і на загал прагматичну ментальність.

Процес соціалізації молодої людини відбувається на підставі різних чинників – як за походженням, так і за складністю, ступенем і спрямованістю впливу на цей процес. Освіта імплементує, інкорпорує цінності соціуму в ціннісну сферу індивіда. Визначальними факторами соціалізації молоді є панівні в суспільстві цінності, серед яких ключове значення має самоідентифікація, зумовлена ідеалами та цінностями, генерованими попереднім історичним досвідом суспільства. Зазначені ціннісні орієнтації утворюють основу механізмів як регуляції соціальної поведінки і адаптації особистості, так і саморегуляції. Ціннісний стрижень молодих людей перебуває в стані становлення, котре відбувається насамперед і в основному під впливом суспільних процесів, ієрархія значущості й резонансності яких практично збігається з ієрархією детермінант впливу на становлення ціннісного формату молоді.

Хоменко О.В., к.е.н.,
старший викладач кафедри міжнародної економіки,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У НАЦІОНАЛЬНІЙ ІННОВАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ КНР

На сучасному етапі глобалізаційних процесів рушійною силою інтенсивного зростання економіки виступають інновації. Тому ключовим завданням урядів країн в цих умовах стає формування ефективної національної інноваційної системи (НІС), одним із основних суб'єктів якої є університет. Відповідно до концепції Гумбольдта класичний університет – це навчальний заклад, в якому поєднуються навчання та дослідження у взаємопов'язаний

процес. Саме за рахунок цього, університет накопичує та реалізує наявний інтелектуальний потенціал у генерації нових фундаментальних та прикладних знань, а також це дозволяє бути невід'ємною складовою НІС.

Особливе місце у формуванні інноваційної конкурентоспроможності економіки Китаю займає освіта та наука. За останні 38 років КНР досягла значних результатів у економічному розвитку саме завдяки інноваційній складовій економічних реформ: провідні позиції за фінансуванням науки і досліджень, високотехнологічним експортом, патентуванням, чисельністю науково-дослідницького та інженерного персоналу, постійно зростаючою продуктивністю праці.

Завдяки успішним реформам системи вищої освіти, які розпочалися в 1978 році, Китаю вдалося досягти вражаючих результатів у глобальній освітній конкурентоспроможності, адже за оцінками авторитетних рейтингових агенцій, китайські університети займають провідні позиції серед університетів світового класу. Зокрема, до таких належать наступні: Пекінський університет, Університет Цинхуа, Університет Фудань, Шанхайський університет Цзяо Тун, Нанкінський університет, Університет Чжецзан, Університет науки і техніки Китаю, Сицзянський університет Цзяо Тун, Харбінський технологічний інститут.

Такі високі позиції китайських вищих навчальних закладів забезпеченні всеохопною політикою уряду Китаю – державне замовлення, фінансування, наукова кооперація, програми розвитку дослідницьких університетів; політикою місцевих органів влади та стратегіями університетів, які спрямовані на інтернаціоналізацію освіти шляхом залучення іноземних студентів і професорів на англійські програми, відкриття філіалів та структурних підрозділів за кордоном, популяризація китайської вищої школи через міжнародні наукові публікації, які входять до світових науково-метричних баз даних [1].

На сьогоднішній день китайські університети є центральною ланкою національної інноваційної системи. Так, за даними Національного статистичного бюро КНР, в 2014 році інноваційну діяльність здійснювали 10632 науково-дослідних інститути та 2529 університетів, у тому числі 1356 – природничі науки і техніка, 1540 – суспільні та гуманітарні науки [2]. Характеризуючи основні складові інноваційної активності, варто зазначити, що на вищі навчальні заклади припадає 20,4% всього науково-дослідницького персоналу КНР, витрати на дослідження становлять 6,9% від сукупних витрат на НДДКР, найбільша частка належить прикладним дослідженням – 53%. Що ж стосується інноваційного результату, то 73% наукових публікацій належать університетам, у тому числі 17% - у міжнародних виданнях; в 2014 році ВНЗ отримано 6,5% патентів та здійснено 16,9% наукових відкриттів.

Отже, успіх розвитку університетів у національній інноваційній системі залежить від реформаторської політики уряду, від програм інноваційного розвитку університетів та країни в цілому, від механізмів стимулювання науковців та фінансування університетів. На сучасному етапі китайські

університети входять у 200 лідерів у світових рейтингах ВНЗ, а за кількістю наукових статей та цитувань Китай посідає друге місце в світі після США.

Список використаних джерел:

1. Хоменко О. В. Стратегія формування університетів світового класу Китаю / Ольга Володимирівна Хоменко // Дослідницькі університети: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні / Ольга Володимирівна Хоменко. – Київ: КНЕУ, 2014. – С. 159–174.
2. China Statistical Yearbook 2015 [Електронний ресурс] // National Bureau of Statistics of China. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.stats.gov.cn/tjsj/ndsjs/2015/indexeh.htm>.

Ярмоліцька Н.В., к.філос.н., науковий співробітник,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ ЯК ЧИННИК МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ФІЛОСОФСЬКІЙ ОСВІТІ

В останні десятиліття багато молоді цікавиться отриманням європейської вищої освіти, яка стала більш доступною і для українських студентів. Кожен зарубіжний вуз поряд із обов'язковими дисциплінами надає можливість студентові самостійно вибирати предмети. Саме в цьому проявляється гнучкість європейської освіти.

Досить повчальним є досвід отримання вищої освіти в Німеччині, яка відрізняється тим, що проголошує принцип «академічної свободи». Тут свобода надається не тільки вищим навчальним закладам у питаннях управління, але й кожному студентові. Також у німецьких вузах відсутня жорстка система навчання в загальнообов'язковому порядку. Німецький студент самостійно складає свій учбовий план та організовує власний час так, щоб відповідати загальним достатньо високим вимогам по даній спеціальності. Така традиція студентської свободи сягає в далеке минуле, коли почали зароджуватись європейські вищі навчальні заклади. Спочатку вони були досить схожими між собою за характером та устроєм і поділялись на три типи університетів: англійський – незалежний, корпоративно-замкнений; французький, який підлягав контролю та регламентації під вплив адміністрації; німецький, який відрізнявся: а) свободою вчити, тобто правом кожного викладача викладати свій предмет за власним розумінням, оминаючи всякі офіційні програми; б) свободою вчитися, тобто право студента розподіляти свої заняття відповідно особистим нахилам. Свого часу Г. Гельмгольц зазначав, що саме німецький тип університетського устрою стає надзвичайно актуальним, до нього тяжіють та намагаються наблизитись інші вузи.

Слід зазначити, що німецькі університети донині зберігають традицію старих поглядів на студентів, які займаються наукою за власним бажанням і яким надається право складати свій власний план занять. Також відмінною